

Nagyvárad Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ, főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedüs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Sziilági Dezső)-utca 6.

Zavarok a lakbérek körül

Még mindig nem csendesedtek le az izgalmak — Közel hétezer pör az arbitrálo-bizottság előtt

Amint előrelátható volt, a hirtelen bekövetkezett lakbéremelés az egész társadalmat felkavarta. Most már két hete annak, hogy a felemelt lakbér első része esedékessé vált és megállapítottuk, hogy ennek dacára a lakbérek körül még mindig a legnagyobb zavarok vannak.

Az új törvény világosan intézkedik ugyan a türelmi időről, a fizetendő lakbérekről, azonban a szabály alól annyi komplikált kivétel van és a törvény szakaszai éppen ezeknél a fontos kivételeknél olyan homályosak, hogy emiatt még

ezekre megy Váradon azoknak a száma, akik nem bírtak a házigazdákkal békésen megéyezni

és akik kénytelenek az arbitrálo bizottság elé vinni lakbérproblémáikat.

Kétségtelen, hogy dacára a horribilisen felemelt lakbérnek,

lakások egyáltalán nem ürültek még Nagyváradon.

A bérlő, ha kiszámítja a költözködési költségeket, az új kisebb lakások lépési díját, a fizetendő új lakbéreket, rájön arra, hogy sokkal kevesebbe kerül a régi lakást megtartani, mint új lakást keresni. Ezért mindenütt, mindenki igyekezett békésen megéyezni a házigazdával és ez sikerült volna is, ha a lakbérek a törvény különleges paragrafusai, az általános szabályt meg nem gyöngítik.

A háziurak másrésztől kénytelenek, talán jobbakaratuk ellenére is a lakbérek felemeléséhez mindenképpen ragaszkodni, mert

az adó még a felemelt lakbéreket is felemésztli.

Azt lehet állítani, hogy a házigazdák nem jöttek ki jobban a felemelt lakbérekkel, a felemelt adó miatt, sőt egyenesen ráfizetnek.

Uly körülmények között

a lakók és háziurak ismét ellenséges szemmel néznek egymásra

és nagyon sok esetben bírói döntés fogja megállapítani a házbéreket. Érdekes, hogy bírói letétbelyezésre igen kevés esetben került sor. A házigazdák éppen úgy mint a lakók ismerik a bírói letétbe való helyezésnek kiutalás-komplikációit és ezért majdnem kivétel nélkül abban állapodtak meg, hogy a bérlő lefizeti az általa kiszámított és jogosnak elismert lakbért, amelyet a háziur jogtartással fogad el és így bírói letétbe való helyezés nélkül áll

módjában mindegyik félnek az arbitrálo-bizottsághoz fordulni.

Ez azonban korántsem jelent békét. A legtöbb hiba az 1914-es lakbérek összege körül merül fel, amely a városi adóhivatalnál nem volt pontosan nyilvántartva és amely nyilvántartásnak helyességét a felek bíróság előtt vitatni fogják. A mellékjárulékok kérdése is nagyon problematikus. Az eddig fizetett mellékjárulékok kiszámítása körül azért merülnek fel véleménykülönbségek, mert nagyon sok helyen a házbérek kerék összegben mellékjárulékokkal együtt voltak megállapítva és most a kiszámításnál utólag kell kikalkulálni a mellékjárulékok összegét.

Érdekes probléma a reális terhek kérdése is. Némely ingatlanra ugyanis olyan jelzalogos ter-

hek vannak betáblázva, amelyek a háziurak üzletéből vagy magántartozásaiból keltek. A háziurak most azt kívánják, hogy a bérlők a törvény alapján ezeknek a terheknek a kamatait is fizessék, mert a házbérből ezek a kamatok nem felelnek ki. Viszont a bérlőknek az az álláspontjuk, hogy reális terhek alatt csak a házra vonatkozó tartozások (amortizációs kölcsön, vételárhatárolék, építkezési és tartozási költségek) értendők és semmiestre sem az üzleti terhek.

— Mi szívesen részesedünk a háziur üzleti veszteségeiben, — mondta az egyik bérlő, — ha a háziur nekünk adja az eddigi üzleti nyereségeiből ráncosó részt is.

Ebben az álláspontban van is igazság, mert a háziurak felfogása szerint a lakók a törvényvel fogva

egyszerűen részvényessé avansáltak elő és így őket, ha már a terhekben részesülnek, teljesen jogszerűen illetik meg a nyereségek is.

Kétségtelen, hogy ebben a problémában a bérlőknek van igazuk. Ez azonban nem akadályozza meg azt, hogy a háziurak ne védekezzenek és így szakértők véleménye szerint

körülbelül hét ezerre fog menni a lakbér megállapítási perek száma

és szó se lehet arról, hogy jogerős döntés legyen ezekben az ügyekben a türelmi év lejártá előtt.

Érdekes, hogy a lakók még mindig optimisták és

senki sem gondol komolyan arra, hogy jövő májusban a lakások felszabadulnak.

Ezt teljesen kivihetetlennek látják és joggal bíznak abban, hogy jön még egy új lakbértörvény, még egy meghosszabbítás, amely a feligátott kedélyeket kissé lecsillapítja.

Gazdasági problémák megvitatásával végződött a kisantant prágai konferenciája

Az 1928-as konferencia Romániában lesz

— Az Estilap eredeti távirata —

Prágából jelentik: A kisantant joachimsthal konferenciájának záróüléséről a következő hivatalos kommunikét adták ki:

— A konferencia harmadik ülésén a külügyminiszterek barátságos szellemben foglalkoztak azokkal speciális kérdésekkel, amelyek kizárólag a kisantant államait érdeklik. Miután a miniszterek megállapították a mai gazdasági nehézségek fontosságát, valamint azt, hogy ezek a problémák a kisantant politikai helyzetével összefüggnek, — a gazdasági problémákról folytattak eszmecsereket. Ezek a problémák a kisantantban levő államok

jövendő gazdasági kapcsolatainak és a szomszédállamokhoz való viszonyának alapját képezik. A kisantant külügyminiszterei legközelebb szeptemberben, a Népszövetség genfi közgyűlésén találkoznak. A legközelebbi konferenciát pedig 1928 elején Romániában tartják meg.

A konferencia délelőtt 11 órakor végződött. Utána a három külügyminiszter a szálló terraszán fogadta az újságírókat, akiknek nyilatkoztak a tárgyalásokról. Déjeuner után a jugoszláv és a román külügyminiszter különvonaton, Benes pedig automobilon Prágába indult.

Ujabb letartóztatások a pesti husszállítási panama ügyében

Budapestről táviratozzák: A husspanama ügyében ma újabb szenzációs letartóztatások történtek. A rendőrség kihallgatás után letartóztatta dr. Szabó Bélát a klinikai gazdasági hivatal főnökét, Frischfeld Tivadar ny.

kultuszminiszteri főszámtanácsost, mert beigazolást nyert, hogy Frischfeld, aki az egyetemnek különböző cikkeket szállított, egész lakásberendezést ajándékozott Szabónak. A nyomozás eredménye folytán a főkapitány váratlanul tizenhat más szállítási cikkre is kiterjesztette a vizsgálatot. Kiderült, hogy a gazdasági hivatal bizonyos szállításoknál egyszerűen megkerülte a kultuszminiszterium gazdasági osztályát és saját iniciatívájára intézkedett.

A detektívek alapos házkutatást tartottak Szabó lakásán, melyet nemrég vett harmincmillió koronáért.

Orosz tüntetés Anglia ellen

— Az Estilap eredeti távirata —

Budapestről táviratozzák: Szent Pétervár és Moszkva utcáin tegnap heves tömegtüntetések voltak a londoni házkutatás miatt. Az utca népe hangosan követelte hogy a szovjet azonnal szakítsa meg a diplo-

máciai viszonyt Nagybritanniával.

Az Isvestia szerint a szovjetnek kötelessége szakítani az angolokkal. A berlini politikai körök nagy éberséggel figyelik az angol-orosz viszony elmérgesedését.

A rekvirálások megszüntetését követelik a váradai háztulajdonosok

A Háztulajdonosok Szövetsége évi közgyűlése

Vasárnap délelőtt tartotta meg a Háztulajdonosok Szövetsége évi rendes közgyűlést és ennek keretében igazgatósági ülését.

Az érdeklődés igen nagy volt, a városháza díszes közgyűlési termét teljesen megtöltötték a megjelent háztulajdonosok százai.

A közgyűlést dr. Lazar Aurél elnök nyitotta meg, aki nagyhatású beszédében vázolta a Szövetség eddigi működését. Rámutatott arra, hogy a kivívott sikerekben mely része van a bucaresti háztulajdonosi szindikátusnak. További beszédet tartott, cél tudatos munkára van szükség abból az érdekből, hogy a háztulajdonosi szervezetek összes, beltebeli jogaitat visszaszerezzék.

Majd követelte, hogy az állam folyósítsa a háztulajdonosok részére olcsó kölcsönöket és másrészt ne vegye el egyik kézzel, amit a másik kézzel adott. Nevezetesen egyáltalában semmi hasznuk sincsen a tulajdonosoknak abból, hogy az állam jelenben bérmelet engedélyezett és most ugyanezeket, de sőt ezeket is meghaladó összegeket elszedi a tulhajtott mértékben kirovott adók útján. Rátért azon munkálkodásra, melyet a Szövetség váradai vezetősége kifejtett.

A nagy tetszéssel fogadott megnyitó beszéd után dr. Lengyel Zsigmond főtitkár terjesztette elő évi jelentését. Kiterjeszkedett a szövetség közbenei megalkakulása körülményeire, majd pedig megállapítja, hogy a szövetség az országos háztulajdonosi érdekek megvédésében elég kezdeményező és eredményes munkálkodást fejtett ki.

Rámutat arra, hogy az itteni szövetség rendezte a múlt évi augusztus 1-én az első ily országos kongresszusát és ismertette ezen országos nagygyűlés lefolyását és annak eredményeit.

Vázolta a jelentés a lakások felszabadítása érdekében hozott kongresszusi határozatokat és ebből az érdekből a helyi szövetség részéről loganatra vett lépéseket és végre az elért közismert eredményeket.

Rátért ezután a jelentés a háztulajdonosok helyi érdekei megvédésében kifejtett működése ismertetésére.

A jelentés végül felhívja a tagok figyelmét arra, hogy érdekeiket továbbra is csak cél tudatos és egységes munkálkodás, a szövetségbe tömörülés útján érhetik el és ehhez továbbra is támogatásukat, az egyesülésre irányított jóakarataikat kéri.

A jelentéshez Agárdy István kért szót, aki elismerését fejezte ki a szövetség vezetőségének fáradhatatlan és eredményes munkájáért és a kiváló titkári jelentésért.

Kiss Endre igazgatósági tag a bérszerződési illetékek lerövése

tárgyában tett előterjesztést.

A közgyűlés dr. Lazar Aurél elnök fáradhatatlan és a város és az ország összes háztulajdonosai érdekeiben kifejtett önzetlen munkálkodásáért a szövetség főtitkárának, dr. Lengyel Zsigmondnak is fáradhatatlan munkálkodásáért és az elért eredményekért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

A pénztárnoki teendőkre a gyengélkedő Schwartz Izidor társelnök és pénztárnok működési idejére Schwartz Géza mérnököt és háztulajdonost, helyettesként megválasztotta.

A közgyűlés Schwartz Izidor társelnök indítványára elhatározta, hogy a lakásbérlők egyesületével karöltve mozgalmat indít az üze-

mi kivétési kulcsok felszámolására, dr. Lengyel Zsigmond indítványára pedig a legerélyesebb mozgalmat indítja az üzemi szabályrendeletek módosítása és illetve abból az érdekből, hogy az üzemi díjakat közvetlenül a fogyasztóktól szedik be és ekként a tulajdonosok a kényszerű adószedés terheitől, kellemetlenségeitől és az anyagi felelősségtől megszabaduljanak.

A közgyűlés elfogadta dr. Lengyel Zsigmondnak a rekvirálások megszüntetése tárgyában előterjesztett és országos akció megindítását tárgyazó határozati javaslatát is.

A közgyűlés teljes egészében elfogadta a dr. Váradai Ödön társelnök által előterjesztett határozati javaslatokat és kimondta, hogy kívánatosnak tartja, hogy a kormány a külföldi törlesztési kölcsönök folyósítása elő ne gördítsen akadályokat, továbbá, hogy a Banca Nationala emelje fel a helyi pénzügyintézetek hitelösszegeit, hogy a régi adókönyvecskéket újlag rendszeresítsék.

Bukaresti vendégjátéokra készül a váradai magyar szintársulat

Tanase színházában fognak fellépni a váradai magyar színészek

Arról értesülünk, hogy Erdélyi Miklós színgazgató befejezte azokat a tárgyalásokat, melyek arra vonatkoztak, hogy

a váradai szintársulat két heti vendégjátékra Bukarestbe utazik.

Az erdélyi városok leg többjében már befejeződött a téli szezon. A kolozsvári színház már Brassóban játszik, a temesvári társulat Marosvásárhelyen tart pót szezon, az aradiak hetenként kétszer Temesvárott játszanak, az egész országban egyedül Várad az, ahol a szezon még elég derekasan áll, egymást érik a bemutatók és — legalább eddig — még nem volt szó egy pót szezon szükségességéről.

Most már azonban a váradai színház is utra készülődik, még pedig nagy utra: Bukarestbe megy, a fővárosban

akarja pár heti szezonnal megjavítani az évad üzleti mérlegét.

Értesülésünk szerint a váradai társulat

a bucaresti Carabus színházban fog fellépni,

ahol Tanase nálunk is jól ismert revü-társulata játszik a nyári hónapok alatt.

A bucaresti vendégjáték ügyében kérdést intéztünk Erdélyi Miklós igazgatóhoz, aki ezeket mondotta:

— A bucaresti ut elhatározott és befejezett dolog. Még lejátszuk itt a bérlet hátralévő előadásait, azután, ha egy kissé kimelegszik az idő, az egész operette-személyzet elmegy Bukarestbe.

— Tanasével egyelőre két heti vendégszereplésben egyeztem meg, de nincs kizárva,

hogy vendégjátékunkat meg fogjuk hosszabbítani.

—Az idei szezon nagy slágereim — Cirkuszhercegnő, Asszonykám és Zsványkirályon — kívül valószínűleg a Nótás kapitányt is játszani fogjuk Bukarestben és bizonyosra vesszük, hogy a nagyszámú magyarságon kívül román részről is érdeklődés fogja kísélni a váradai szintársulat operette-előadásait.

A Püspök-fürdői vonatok indulása:

Váradról	A fürdőből
3.35	9.30
11.25	12.18
15.23	15.57
17.22	18.43
19.40	20.11
21.50	22.21

Vasárnap és ünnepnap a csillag alatt jelzett vonatok indulnak.

Mozgósínházi műsorok:

Heyman-szinkör

Ma 5 és 7 órakor

Csárdás-királynő

Liane Haid és Oscar Marion

Kedvezményes jegyek érvényesek

Legközelebbi nagy műsor

Apukám, miért nem akarsz gyereket?

Lilian Harvey és Harry Halm

Apollo mozgó

Ma, hétfőn d. u. 5, 7, 9 órakor utoljára

Marcco legveszede. mesebb kalandja

Víg kalandortörténet 8 felvonás

Főszerepekben: Marcco Mindszenythy Mária, Walter Slezák

Holnap, kedden először szenzációs kettős műsor

Vak a szerelem

8 felvonásban. Conrad Veidt, Lil Dagover, Georg Alexander

Austin-bank titka

7 felvonás Víg kalandortörténet

Dorian filmszínház

Ma monstre műsor

Ő a tengeren Ő a pusztában Jó és rossz

Pola Negri monumentális filmje

Jön

Jön

Lopott szerelem

Mary Pickford al

Minden pár harisnyánál 20-tól 60 leig takaríthat, ha angro-árakban szerzi be harisnya és kötöttáru szükségletet a „Hófehérke” Aruházban Leitnernél a Sas-palotában.

A vilnaiak operette-társulata

rendkívüli sikerrel mutatkozott be szombaton este a Heyman-Szinkörben.

Az operette társulat stárja a most Amerikába szerződött Malý Picus, egy csupa-temperamentum-szubrett, aki az első két előadáson teljesen meghódította a váradi közönséget.

Nagyszerű koloratura-primadonna Nr. Neschame aszszony és operai erejű hangja van Kadisch-nak, a kiváló baritonista-rendezőnek.

Chass réglátott tehetségű naturburs, pompás komikus Lidin és kiváló emberábrázoló Klein.

A társulat művészigazgatója Goldberger, maga is kiváló színésze a nagyszerű együttesnek, amelynek legszebb dicsérete az, hogy azok is élvezik az előadásokat, akik nem ismerik a vilnaiak izes, zamatos zsargonját.

Ma este a Jankele megy, amelyben M. Picus nadrágszerepet játszik. Ezt a szerepét eddig háromszázszor játszotta.

Ptali Sándornál

Klobušitzky-ház harisnya és fehérneműk legolcsóbbján.

Történik ez a beszélgetés egy gyógyfürdő szállodájában.

— Mondja — kérdi egy vendég a fürdőtüdőnőstől, — valóban használnak az ön gyógyfürdői?

— De még mennyire! Két héttel ezelőtt hoztak ide egy beteget hordágyon és tegnap már a legnagyobb gyorsasággal szökött meg a szállodaszámlával együtt.

Világhírű angol mo. ornerékpárok megérkeztek

**Douglas
James
Matchles**

gyártmányuk részlete is kaphatók

Andriska és Rosenbaum

Ferdinand király-ut 11. szám
Telefon: 9-70

Meg akarják szüntetni a váradi polgári leányiskolát

Szülők memoranduma a közoktatásügyi miniszterhez az iskola fenntartásáért

Több mint kétszáz szülő kétségbeesett felajdulását éreztük ki abból a memorandumból, amelyet az állami polgári leányiskola iskolaszékének tegnapi ülésén Szilágyi-Corbu János inspektor-elnök ismertetett. A memorandumot a közoktatásügyi miniszterhez küldik és kéri a minisztert: hagyjon fel azzal a tervvel, amely

a polgári iskola megszüntetésére irányul.

Elvégre épen ez az iskola az, amely az állam és a társadalom leghasznosabb, legdolgosabb rétegeinek zömét adja, minek hát szegény szülőket megfosztani attól a lehetőségtől, hogy gyermekeiket a hasznos polgári élet előkészítő iskolájába adják?

Az iskolaszék népes ülésén, ahol ezt a memorandumot ismertette, az elnöklő Szilágyi-Corbu János megnyitó beszédében is rámutatott arra, hogy az állami polgári leányiskolát a megsemmisülés veszélye fenyegeti. Pedig ennek az iskolának, — ugymond — sok évtizedes múltja van; akik innen kikerültek, mindenkor a legjobb nevelést kapták. A polgári iskolákat általában meg akarja szüntetni a kormány: be akarja olvasztani a középiskolákba. Pedig a középosztály nagy tömegeinek nincsen anyagi ereje ahhoz, hogy gyermekét a méregdrága középiskolába járassa, vagy nincs is szükség rá.

Ezután visszatekint Szilágyi-Corbu az iskolaszék négyéves működésére, amelyet pozitívnak lehet nevezni. Kéri az egybegyűlt szülőket: egyhangulag mondják ki, hogy

az iskola fenntartását kívánják

és ennek érdekében eljárnak magasabb fórumoknál.

Általános helyesítés fogadta Szilágyi-Corbu elnök szavait, majd Dejeu Péter olvasta el jelentését az iskolaszék pénzügyi helyzetéről. Nem kevesebb, mint 336.342 lej készpénz-vagyona van „a szülők tanácsá”-nak.

Tamás Honka igazgató is az iskola helyzetéről számolt be. 222 növendéke van az iskolának.

Szilágyi-Corbu János javasolja, hogy az iskola céljára

vásároljon az iskolaszék egy épületet

a Pável-utcán másfélmillióért. Háromszázezer leje már van az iskolaszéknek, három-háromszázezeret adna az állam és a város, a többit letörlesztenék. Szükség van erre az új épületre azért, mert a jelenlegi esetleg a leányliceumnak

adja át az állam és akkor helyiség nélkül marad az iskola.

A szülői értekezlet elfogadta a házvétel tervét.

Majd ismertette Szilágyi-Corbu elnök a memorandumot (amelyről bevezetőben megemlékeztünk), azután az iskolaszék nevében lemond és kéri a szülőket az új iskolaszéki vezetőség megválasztására.

Az elnöki széket most Mar-

kovits Henrik dr foglalja el s az egybegyűlt szülők a jelölt bizottság indítványára megválasztják iskolaszéki tagokul: Szilágyi-Corbu Jánost, Gajdea Aurél fiu polgári iskolai igazgatót, Kemény Andort és Szabó Kornél tanítóképzőintézeti igazgatót. Póttagok: dr Személyi Kálmán és Körösi Sándor. Cenzor: Schiller Ferenc pénzügyi főtanácsos.

Dr Kiss Döme nyilatkozata a népszámlálási bizottság felhívásáról

A nagyváradi népszámlálási bizottság szombaton délután a következő felhívást küldötte meg a helyi újságoknak közlés végett:

A népszámlálási bizottság a családi népszámlálási ívek felülvizsgálásakor megállapította, hogy a családfők igen nagy része az utasításokkal ellentétes adatokat vallott be, az utasítások ugyanis azt kívánják, hogy ezek az adatok valódiak é ne érzelmiek (sentimentul) legyenek a saját, valamint családtagjaik és alkalmazott személyzetük etnikai származását illetőleg, köztudomásra hozza a bizottság ezeknek az érdekében, hogy a bizottság előtt igazoló adataikkal a városháza 33. sz. kistermében május 16-tól kezdve, délelőtt 10—2-ig és délután 4—7 óra között jelentkezzenek. Felhívja a figyelmét a bizottság, hogy nem jelentkezés esetén a vétkesekkel szemben a statisztikai törvény 22. szakasza fog alkalmaztatni, amely 1000 leitől 100.000 leig és 1 naptól 15 napi elzárásig terjedhető büntetést ír elő.

A felhívás meglehetősen homályos és senki sem sejtethi, kit gyanúsítanak azzal, hogy valótlán adatot mondott be.

Felvilágosításért tehát Kiss Döméhez, a népszámlálási bizottság elnökéhez fordultunk, aki előtt kifejtettük a város polgárságának aggodalmát, egyben kértük, hogy közelebről határozza meg, kikre vonatkozik a bizottság felhívása. Ezt a választ kaptuk:

— Miniszteri utasítás értelmében nekünk a reális adatokat kell beszereznünk és az érzelmi szempontokat kerülni kell. Éppen ezért tettük közé a felhívást, hogy azok, akik nem a reális adatokat vallották be, korrigálhassák azokat. Főleg a vegyes házasságokból keletkezett sok tévedés és ezeket okmányokkal (házasságlevél) kell igazolni.

Kifejeztük azt az aggodalmunkat, a bizottság elnöke előtt, hogy a városháza egyetlen szobájában való jelentkezés torlódást fog előidézni és tanácsosabb lenne decentralizálni a jelentkezést, mire azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a városházán négy agent fogja a munkát végezni kerületenként.

Végül a bizottság elnöke hangsúlyozta, hogy a munkálat elvégzésére csupán statisztikai szempontból van szó és csak a valóság megállapítása a bizottság célja.

A városháza kis tanácstermében ma kezdődött meg a bizottság munkája. A négy bizottságban mintegy husz tisztviselő dolgozik dr Kiss Döme a bizottság elnökének személyes felügyelete mellett. A városháza folyosóján és az ülésterem előszobájában többen várakoznak, egyenként engedik be a jelentkezőket, akik sajátkezű irással javítják ki a hibásan kiállított íveket.

Nagy Endre váradi konferansz-estje

Egész Várad felfokozott érdeklődéssel várja a magyar kabaréirodalom és művészet legkimagaslóbb alakját, Nagy Endrét.

A ragyogó szellemességű és mindig friss ötletű író valósággal lebilincseli hallgatóságát, mondanivalói mindig aktuálisak, találóak, megjegyzései és nézetei elevenbe vágnak, de sohasem bántók.

Finoman derűs szatírája kiterjed politikára, irodalomra, művészetre, nőkérdésre, és a mai társadalom ezernyi problémájára.

Váradi estélyén, — hétfőn este — új és válogatott műsort ad a közönségnek ez a nagy konferanszé tehetség, aki valósággal mestere a szónak.

Jegyek mérsékelt áron a Hegedűs Hirlapirodában váltakozhatók.

Az utonálló éjféli felé rátámad egy békés polgárra. Az megismeri, s így kiált föl:

— De hisz maga a múlt hónapban vitte el az órát.

Az utonálló gondosan megmotozza az áldozatot, majd méltatlankodva csóválja a fejét:

— Hallatlan. Azóta még mindig nem vett új órát?

NYILTTÉR

Tudomásunkra jutott, hogy Gross Arthur nagyváradai ügynök magát Opel, hol pedig Daimler képviselőnek adja ki. Ez ellen a leghatározottabban tiltakozunk, mert neki soha semmiféle megbízást nem adtunk. Jelenleg Váradon képviselőnk nincs is és az Opel és Daimler autók romániai vezérképvisellete Aradon, Kálmán A. cég kezében van.

Daimler-Werke és
Opel-Werke.

45243

**Ne
vegyünk
használt kerékpárt**
mert **Kalenda-céghez**
Piața Unirii (Szt. László-tér)
új kerékpárok érkeztek
soha nem létezett olcsó árban
Részletre is beszerezhetők.

**Gyermekzobák,
gyermektrikók,
harisnyák**
nagy választékban és olcsó árban
Szenszki Miklósnál
Sas-passage 2884

Kepes Elek
orvosi kötszerész, Sas-passage 20.
Saját készítményű 2393 I
sérvkötők, haskötők,
gummi-
harisnyák,
speciális köt-
szerek, női és
férfi övszerek

BUTOR
vevőknek nem üzlethelyiség, ha-
nem **olcsó ár kell** Ez csakis
Büchler Márton
Oradea legrégebbi butoráruházá-
ban érhető el, mert butorraktá-
ramat **Cuza Voda (v. Szacs-
vay)-utca 11. számú há-
zamba** helyeztem át, hol nem
fizetek 160—200 ezer Lei.
üzletbért.

SPORT

A gyengébb Törekvés megérdemelt vereséget szenvedett a KAC-tól

A Törekvés javára megítélt tizenegyest Bartha a kapusba rugta —
A NAC lendületes játékkal legyőzte a Bihorult

A szép idő és a nívósnak ígérkező mérkőzések közel 2000 embert vonzottak ki a Rhédey-kerti pályára. A Nac-Bihorult szép küzdelme már felcsigázta a néző közönséget és hatalmas taps fogadta a pályára lépő csapatokat.

A Törekvés lanyha játéka urrá lett a nézőkön is és megadva magát sorsának, mintha nem is két város vezető csapata küzdene, hanem valami jelentéktelen mérkőzés peregne le szeméi előtt.

Nem hibáztatjuk a Törekvés csapatát, hisz becsülette! küzdött, nem hibáztatjuk a tegnapi tizenegyet, mert az do-gozott, ahogy tudott. Elítéljük a Törekvés vezetőségét, amely ezt a tizenegy játékost pályára engedte.

A futball már régen megmutatta, hogy a nevek nem számitanak.

Hibáztatjuk a Törekvés vezetőségét, hogy a kiöregedett és letört nagyságokkal spēkeli csapatát akkor, amikor ijúsági gárdájának nagy rezervájából bőven válogathat. Ha futballsportunk stagnálni kénytelen, mert legjobb erőink elhagytak, kénytelen-kelletlen beletörődünk, de mért kell hibás klubpolitikából kifolyólag még jobban eszülleszteni. A tegnapi mérkőzés szomorú tapasztalataim okulva, reméljük azt, hogy a Törekvés vezetősége azon lesz, hogy csapatát egészséges, a város sportjéért szívvel-lélekkel küzdeni akaró és tudó fiatalokkal frissíti fel, akiknek tiszta szívből fakadó kiábrándulása többet ér, mint a kiöregedett, vagy letört nagyságoké.

Ezt az áldozatot meg kell hozni. Megköveteli Várad sportja és a Törekvés presztízse.

KAC—TÖREKVÉS 1:0 (1:0).
Bíró: dr Morár

Törekvés: Máthé, Bartha, Gróh, Török (Barátki), Sternberg, Nagy Ö., Zsiga, Plesch, Pápai, (Török), Barátki, (Pápai), Hauser.

KAC: Szatmári, Kajla, Krischofer I., Lakatos, Schule, Krischo-

fer II., Komoróczy, Szilágyi, Raki, Szaniszló, Heim.

A Törekvés kezd, de hamarosan az ő térfelére terelődik a játék. — Majd céltalan csapkodások tompítják le a közönség hangulatát. Anélkül, hogy a Törekvés föleszméne, Gróh súlyos hibájából Szilágyi védehetetlen gólt rug (10 p.)

A mérkőzés hátralevő ideje változatosan, de eredmény nélkül folyik.

A Törekvés csalódást keltett. A KAC sem váltotta be szerepléséhez fűzött reményeket.

Dr Morár a kezdeti kezében tartotta a mérkőzést. Jó szemü, határozott bíró volt.

NAC—BIHORUL 3:1 (1:1).
Bíró: Répási

A Nac nagy vereszeséget szenvedett csapata nagyobb lelkesedéssel kényserítette megadásra a Bihorult. Bár Kalla szép góljával a Bihorult jut vezetéshez, Ströck csakhamar kiegyenlít. Az első 45. percben inkább a Bihorult látjuk támadásban.

A második féldő a NAC-é. Támadásai alatt csakhamar összeroppan a Bihorult és nem tudja megakadályozni, hogy Grünbaum 25 méteres lövése és Ströck plazsirozott lapdája utat ne találjon a hálóba. A mérkőzés sokkal szebb sportot nyújtott, mint a főmérkőzés.

Répási bíró Körösit a játékból kizárja, merl ön maga vett elégtélt az öt inzultáló Raducineren. Véleményünk szerint mind a két játékost kellett volna kiállítani, ettől eltekintve, hibátlanul vezette a mérkőzést.

A NAC-ból a közvetlen védelem vált ki, Körösi, Löwenstein és a kis Székely. A Bihorultból Bradea, Csiri, Kovács, Zagyi és Romanescu.

Arad:

Haggibor—Amte 1:0 (1:0).

A Haggibor fényes játékkal győzte le nagyszerű ellenfelét a 25. percben Róth nagyszerű leadását Reményi berugja.

Glória—Hakoah 6:0 (1:0). Bíró: Kubic.

Vulcan AAC—Minerul 2:1 (2:0). Bíró Barát.

Tac—Rapid 1:0 (1:0). Bajnoki.

Temesvár:

A Kinizsi csapata katasztrófális vereséget mért az Ujpest csapatára

Kinizsi—Ujpest 4:0 (4:0).

A Kinizsi csapata fenomenális formában legyőzte a pesti profi-

bajnokság második helyezettjét.

A múlt héten gyengén szereplő válogatott csapat zömét Kinizsi alkotta, érihetetlen előttünk a hirtelen formaváltozás.

Marosvásárhely:

Marosvásárhely—Kolozsvár 3:1 (1:0). Bíró Engelberg.

Kolozsvár második garnitúrája játszott.

Sodronyipar—CFR 1:1 (1:0.) Barátságos. Bíró: Cincár.

Szatmár:

Serlegmérkőzés: SzSE—Barkochba 3:1 (1:1). Bíró Aranyosi.

Törekvés—Olimpia 3:2 (1:0). Bíró: Nagel.

KÜLFÖLDI EREDMÉNYEK.

Budapestről táviratozzák:

A Profi-válogatott—Amateur-válogatott mérkőzése a Hungária-pályán a profik fölényes győzelmével végződött. Eredmény 10:2 (3:0.)

Vasas—Budai 33-asok (elsőosztályu bajnoki) 4:2 (3:1)

Bástya (Szeged) WAC (Bécs): 3:2 (0:2)

Hungária—Zidenic (Brün): 5:1 (4:0)

Pozsonyból táviratozzák:

Budapesti Nemzeti Sportklub 8:5 (2:1) arányba legyőzte a pozsonyi CsSK csapatát.

**Fredeli angol férfi kabátzö-
vetek Ungár és Glück cégnél,
Sas-passage**

WALLERSTEIN BUTOROK

alkalmi vétel
jutányos áron, kedvező fizetési
feltételekkel

MOZI

APOLLÓ MOZGÓ MŰSORA:

Hétlőn: utoljára Marcco legveszedelmesebb kalandja, 8 fejevadás. Marcco Mindszenty Mária, Walter Slezák.

Kedd, szerda, csütörtök: Vak a szerelem. Vigjáték 8 fejev. Conrad Weidt, Lil Daggover, Georg Alexander és Austin bank titka, világ kalandor történet 7 fejev.

Péntek: Fekete madár. Lon Chaney.

Szombat: Fekete madár. Lon Chaney.

Vasárnap d. e. 11 órákor: Éljen a király! Jackie Coogan.

Vasárnap d. u.: Fekete madár, Lon Chaney.

A DORIAN-FILMSZÍNHÁZ MŰSORA:

Hétlő: „Ó a tengeren“, „Ó a pusztában“ és Pola Negri a „Jó és Rossz“-ban.

Kedd: „Jó és rossz“ és két Ó vigjáték.

Szerda: „Lopott szerelem“, Mary Pickford-dal.

Heyman szinkör

Hétlőn délután 5 és 7 órákor: Csárdáskirálynő.

Hétlőn este fél 10-kor: Jankele.

Kedd: Cipke Faier.

Szerda: Szulamit.

MEGNYILT

Nagyvárad legnagyobb **női felöltő áruháza**
a volt Fekete Sas kávéház helyiségeiben. Női felöltők, ruhák és blusok óriási választékban. Meglepően olcsó árak!

RÓNA ANDOR

Egy nagyváradi lap nyilvános szavazást rendez a szabadszerelemről

A kérdés: szükséges-e, hogy a lány érintetlenül lépjen a házasságba?

Nagyváradon csodálatosképpen még mindig vannak kedves és meleg családi tüzhelyek. Vannak patinás erkölcsök és minden nagyképi divatos álláspont ellenére tiszteletreméltó tradíciók. Ezt nem lehet tagadni. Nem lehet tagadni, hogy a finom és halk családi térszék fölött nyomtalanul csattogott el mindenféle szikladöntőgató társadalmi revolúció. Erkölcsök minden poklotokon át változatlanok.

Élnek ebben a városban megátalkodott emberek, akik még csak koncessziót se tesznek hagyományaik tekintetében és elmennek a praktikus, artisztikus és higiénikus asszonyi divat elismeréséig. De ugyanők ijedten hőkölnek vissza a szexuális élet tragikus nagy problémáinak erotikus szagu hangos tárgyalásaitól. Ezek a hallatlan, megállt emberek még megőrizték az izlést és a finnyasságot és bizonyára nem álnemzemből itélik el a pornográfát. Ezek a neveléses emberek bizonyára nem prudériából vetik meg az alacsony célu obszcén nyomtatványokat, trágár írőkkel egyetemben. Ismerünk apákat és anyákat, akik ó szent halgaság, remegve óvják fiatal lányukat a betű infekciójától, mert könyvek és újságok pusztító mikroorganizmusokat vihetnek a családi házába. Ugyanezek a szülők azonban nem olyan óvatosak, ha arról van szó, hogy az igazán tehetséges fiatal, modern írók könyvét beengedjék a lányzóba, mert ezeknek a könyveknek az erotikája nem az író utálatos önző perverzítését szolgálja, nem arra való, hogy lelkeket depraváljon, ezeknek a könyveknek az erotikája nem bűnökre izgat és nem az ösztönökre akar hatni, hanem csak a legmindennapibb emberi szenvedélyt mutatja a maga vonaglásában. Ezt lehet, ezt kell és szabad. De talán érthető ha a szülők nem engedik gyerekeiket a szabad szerelem gondolatával forradalmasítani. Talán a szerelem szabadságának is eljön az ideje, de ma még nem az a téma, amit egy napilap nyilvánossága elé lehet dobni. Ohó, a sajtónak is vannak erkölcsői!

Lehet, hogy a szexuális-erő értelmezésében nem vagyunk eléggé modernek, vagy elég elfogulatlanok, de anélkül, hogy ezt a fogyatkozásunkat sajnálnánk, mindenképp azonosítjuk magunkat a nagyváradi közvéleménnyel, az elmaradtakkal, a konzervatívokkal, a naivakkal, a lenézettekkel és lemosolygottakkal, akik ámulva tiltakoznak a Nagyváradi Napló sajnálatos, lehorgoló akciója ellen,

ami lehet könnyelmű meggondolatlanság egy lap részéről, de bizonyos, hogy teljességgel példa nélkül való a magyar zurnalisztika történetében.

A Nagyváradi Napló elérkezettnek látja a lélektani pillanatot a nagy kérdés felvetésére:

vajon a férfiak továbbra is követeljék-e ideáljuktól az érintetlenséget vagy pedig tekintsenek el ettől a csekélységtől és ismerjék el a nők számára is azt a jogot, hogy szabadon éljenek a szerelemben.

Erről van szó, kérjük szívesen. A lap már állást is foglalt a sza-

badszerelem mellett. Semmi közünk hozzá. Ez ő dolga, az ő izlése és ő bírálja el, hogy a huszonnégy óras dimenziójú újság megbíre ilyen problémákat, pláne az általános elszegényedés idején, amikor a sajtót magasabbrendű kérdések elé dobják a tények. A szokatlan megütközést városzerte az okozta, hogy a Nagyváradi Napló nyilvános szavazásra bocsátotta a kérdést, mely minden jóérzésű embert megdöbben:

szükséges-e, hogy a leány, mint leány lépjen be a házasságba vagy élhet-e szabadon?

Azaz... azaz semmi azaz... nincs is magyarázat. Szavazó la-

pokát bocsát ki a lap, megszavaztatja a közönséget a szabadszerelemről. Mi ez? Micsoda folyamat lehet az, aminek ilyen ötlet a bomlási terméke?

Tisztelt apák, van szerencsenk felszólítani önöket, méltóztassanak leadni szíves szavazatukat. Hogy parancsolják? Hogyan parancsolják, hogy remegő gonddal nevelt fiatal lányuk érintetlenül menjen e völegényével az anyakönyvvezetőhöz, vagy egy buja órán előbb adja oda magát a lovagjának? Tisztelt völegények, önöknek is szavazni kell. Folyvást, folyvást! Hogy jobb? Baj az, ha az anyának kissé megpörkölődik a szánya? Vagy talán legjobban, ha mindjárt az utcáról méltóztatik a felszabadult nőt ömagyságát elvezényelni az oltár elé... Így igen apart, nagyon kedves. Ahogy parancsolják. A Nagyváradi Naplónál lehet szavazni.

Tömeges újabb letartóztatások a vagonfosztogatók bűnügyében

Iparszerűen és „üzemesítve” dolgoztak a vagonfosztogatók — Amikor a tolvajt is meglopják — A kigyult vagon titka — Repülő csomagok az éjszakában — A váradi rendőrség nagy sikere

Néhány nap előtt a Nagyváradi Estilap adott hírt először arról, hogy a rendőrség ismét leleplezett egy vagonfosztogató bandát. Az első híradások óta naponta újabb és újabb részletek derültek ki, újabb és újabb letartóztatásokat fogantatott a rendőrség és ma már tisztán áll a nyomozó hatóságok előtt, hogy

egy kiterjedt hálózattal rendelkező és egészen iparszerűen dolgozó bűnszövetkezet

az, amelynek tagjai már jórészt az ügyesség foglyai.

A nagyváradi rendőrség bűnügyi osztálya ezalkalommal olyan fogást csinált, amiért a legteljesebb elismerést érdemlí meg.

Az izgalmas részletekben bővelkedő rendőri nyomozás adatai közül ezeket az érdekes apróságokat ragadjuk ki:

Egy névtelen levél, amit érdemes elolvasni

Néhány héttel ezelőtt Borodí György comisar-special a sok névtelen levél közül, amellyel valószínűleg elhalmozzák nemcsak a rendőrséget, hanem a nyomozóosztálynak jólismert vezetőjét is, egy levelet talált különösen figyel-

lemre méltónak. A névtelen levél-író közölte Borodival, hogy a velencei állomáshoz tartozó egyik őrháznál „érdekes” dolgokat találhat, ha egy kissé utánanéző.

Se az őrház száma, se más közelebbi adat nem volt a levélben, de a comisar a nyomozó ösztönével megérezte, hogy ez a ritka névtelen levelek közül való, amelyekkel érdemes elolvasni.

Jó nyomon a leleplezésig

A névtelen levél alapján megindult a nyomozás. Megfigyelés alá vették a velencei pályaudvar környékét, információkat szereztek be a vasuti személyzet tagjairól és pár napi adatgyűjtés után Borodí comisar — mint annak idején megirtuk — meglepetésszerűen rajtaütött a vagonfosztogatók tanyáján, ahol elég vígan és gond nélkül, zenező mellett pihenték ki a „fáradalmakat”.

A meglepett tettestársak aránylag nem is soká tagadtak, egyik a másikra vallott és ezekből a vallomásokból egy olyan tervszerű, hogy egymondjuk tökéletes „munka” derült ki, ami a rendőrséget is meglepte.

Mindenki a maga posztján

Eddig, már hét tolvaj, orgazda és bűnszervező van letartóztatásban, de egészen bizonyos, hogy a társaság sokkal több tagból állott és a „munkamegosztás” elvei szerint volt megszervezve, mint egy óramű, olyan pontosan működött az egész fosztogató társaság.

Repülő csomagok az éjszakában

A vagonfosztogatók nemcsak a velencei pályaudvaron veszteglő kocsikat dézsmálták, hanem már Kolozsvártól kezdődőleg utközben „kikészítették” azokat a dolgokat, amelyekkel meg akarták könnyíteni a szállítmányt és amikor Váradvelencéhez közeledtek:

Fugyvársárhely és Váradvelence között ledobálták.

A pályatesi mentén pontosan ki volt jelölve minden váltó és min-

den keresztezés mellett azoknak a helye, akik a kidobott csomagokat összeszedték.

Műhelyek a „nyers”-anyag feldolgozására

A portéka a „gyűjtőbe” került, ahol szortírozták.

Egy része továbbment a Rév községben felállított nagy gyűjtőraktárba, egyik részét eladták az orgazdáknak, akik pontosan megjelentek mindig az áruért.

a posztófélék és hóranyagokat iparszerűen feldolgozták.

Volt egy szabóműhelyük, a szövettől a cernáig és gombig minden a vagonokból eredt és mérték után is készültek ruhák. A cipészműhely meg épen nagy üzemi volt, megésett, hogy

napi 30 pár cipő is készült a lopott anyagból.

Amikor az áruszállítás kissé megosappant, akkor a nem nagyon válogatós társaság fát és építési anyagot „gyűjtött” össze és ebből épültek a tettesek házai is.

Amikor a tolvajt is meglopják

Mulatságos részlete a nyomozásnak az, hogy a tolvajok révi központi raktárát egy másik tolvajbanda kifosztotta.

Amikor ezt Gábriának észrevették, nyomozni kezdtek és a nyomokon egész Kolozsvárig követették a tolvajokat. Ott el is csípték az egyiket, amikor az „ő jogos” portékáikat árusította, de feljelenteni nem merték, mert az megfenyegette őket, hogy leleplezi, honnan ered a révi nagy raktár árukészlete.

Az elégett vagon rejtélye is megoldódott

Néhány hónappal ezelőtt, mint emlékeztetes. Váradvelence állomáson egy vagon kigyullt s a benne szállított pamut-áru elégett.

A vagonfosztogatók bevallották, hogy ezt a vagon is ők törték fel, de a fosztogatás nyomait nem tudták hirtelen eltüntetni és, hogy lei-

Vilnai zsidó-operett társulat

Ma este fél 10 órakor

Jankele operett 3 felvonásban

Kedden fél 10 órakor

Cipke Faier

Szerdán fél 10 órakor

SZULAMITH

ne fedjék manipulációikat, felgyújtották az egész vagont.

Osztozkodás az örszobán

Megállapították, hogy a kolozsvári vonatkísérők közül azok, akik tagjai voltak a társaságnak, félnapos váradi pihenőjüket azzal töltötték, hogy kimentek a velencei örházba, ahol megállapított kulcs szerint osztozkodtak az éjszakai „eredmény”-en. Visszatérőben Kolozsvár felé mindig csomagot vittek magukkal és a kíváncsi érdeklődőknek mindig azt mondták, hogy

Váradon minden olcsóbb, mint Kolozsvárott,

hát innen szerzik be a szükségleteiket. Tényleg olcsóbb volt minden. Csak most lesz egy kicsit drága.

Apollo mozgó

keddi szenzációs kettős műsora]

Vak a szerelem

Conrad Veidt, Lil Dagover,
Georg Alexander
és

Az Austin-bank titka

Feleség: És mit mondtott a tanár?

Férj: Azt, hogy kéthónapi föltétlen nyugalomra van szükségem.

Feleség: Akkor hát én már holnap két hónapra elmegyek Abbáziába!

Jégszekrények

nagy választékban legolcsóbban kaphatók **KAUN** vaskereskedőnél Avram Iancu (Kossuth-utca 3. szám.) 3604

ZONGORA

Occasio!!

Előnyös nagybani kötéseim folytán az összes világmárkás zongorákat engros árban árusítom. Jelenleg új kitűnő pianinó **26.000** leért, új kitűnő kereszthúros rövid zongorák **45.000** leért márkaphatók

Sternberg

zongora nagyáruházában
Bulev. Regéle Ferdinand 14.

Vásznak, damasztárak kész paplanok beszerezhetők **Ungár és Glück** cégnél, Sas-passage.

Esőernyő

melyen leszállított árban
Blum Vilmosnál
Köröspart

Javításokat és áthuzásokat olcsón vállalok 3621

Mi újság?

A lei ma Zürichben: 330.—

Zürichi nyitás Váradai árfolyamok

BUKARESTI 330.—

1927. május 16.

BERLIN	12320.—
NEW-YORK	51996 15
LONDON	2525 —
PARIS	2036 25
MILANO	28.25
BUDAPEST	9060 —
PRAGA	1540 —
BECS	7315.—

Péne	29.—	29'20
Dollár	165'50	166'50
Cseh korona	4'92	4'94
Svájci frank	31'90	32'10
Osztrák shilling	23'30	23'40
Francia frank	6'50	6'60
Angol font	806.—	810.—
Olasz lira	9.—	9'10

Apukám, miért nem akarsz gyermekeket?

* A polgármester Bukarestben. A városi költségvetés jóváhagyása ügyében Benedek Aladár pénzügyi tanácsos pár nap előtt Bukarestbe utazott. Tegnap távirat érkezett a tanácsostól, amelyben kéri a polgármestert, utazzék rögtön Bukarestbe. Tulbure György polgármester ma hajnalban el is utazott és távolléte alatt dr Erdélyi Széver tanácsos fogja helyettesíteni.

Repül Várad felé a Fekete madár Lon Chaneyel.

* Petritopol kapitány halála. Szombaton este hosszas szenvedés után meghalt a váradi garnizon egykor legdéliasabb tisztje: Petritopol kapitány. A vadászhadtesttel került Váradra, de akkor már benne lappangott a harctéren szerzett gyilkos kór. Rövidesen nyugdíjba ment és mint rokkant tiszt, a bihari hadiövezetek és árak sorsának egyik érzősívű intezője lett. Pár hét előtt végleg leverte lábáról a kór és vasárnapra bevonult a hősi halottak nagy regimentjébe. Ma délután temetik.

A legjobb zsidó operett

a Heyman szinkörben

* Nincs elég barna kenyér. A polgármester fehérszínű figyelemzést a pékeket és kenyérsütőket, hogy legalább 20 százalékban kötelesek barna kenyeret sütni. Aki ezt nem tartja be, azt szigorúan fogják bírságozni.

Repül Várad felé a Fekete madár Lon Chaneyel.

* Új vándor madarat fedeztek fel. Egy rendkívül érdekes felfedezés tartja napok óta izgalomban az egész világ természettudósait. A századok óta megszokott költöző madarak rajához az idén egy eddig ismeretlen szárnyas csatlakozott, amelynek a „Fekete madár” a neve. Az első példány leszállítását a napokban várja az Apollo mozgó.

Vilnai zsidótársulatot

mindenkinek látnia kell

Apukám, miért nem akarsz gyermekeket?

* Aschkenazy rabbi Amerikába utazott. Vasárnap délután utazott el Aschkenazy Jekiel váradi rabbi Newyorkba, ahol — mint ismeretes — az egyik hitközség rabbijává választották.

* Kirabolták az Austin bankot. Hovatovább, mind szélesebb perspektíva nyílik a film lehetőségei előtt. Ma már ott tartanak, hogy Amerikában a rendőrség gyakran egyenesen a filmek köszönheti, ha egy-egy nemzetközi beöröre sikerül a kezét rátennie. Hála a technika rohamos fejlődésének, az Apollo mozgó abban a szerencsés helyzetben van, hogy a rádió útján eszközölt filmfelvételek révén már kedden bemutathatja a közönségnek az „Austin bank titka” c. mindvégig rendkívül izgalmas fázisokban bővelkedő kalandfilmet, mely a legkényesebb mozilátogató közönség igényeit is ki kell, hogy elégítse.

x Legújabb divat Schöne Wienerin legújabb száma megérkezett a Hegedüs Hirlapirodába.

Apukám, miért nem akarsz gyermekeket?

* Meg akart halni egy fiatal asszony. Vasárnap hajnalban a Saguna (Kapucinus)-utca 19. szám alatti ház egyik szegényes lakásában sósavval megmérgezte magát

27 éves fiatal asszony. Beszállították a Biharmegyei kórházba, ahol gyomormosást alkalmaztak nála. Állapota nem súlyos. Hogy miért vágyott a hálálba: nem akarja megmondani.

Aranyozás, ezüstözés, nikkelezés, mindennemű fémszínezés. Grosz, Vulcan-u. 14.

Apukám, miért nem akarsz gyermekeket?

A diszkrétén megvilágított tánciskola büféjében egy leány és egy fiatalember ül szoroson egymás mellett. Egyszerre csak megszólal a zene.

— Blues? — kérdi a fiatalember.

— Nem, kombiné — feleli elpirulva a leány.

A Püspöktúró nagy teraszán mindennap cigányzene és dzseszbend

Színház

Heti műsor

Hételő este: A király, vigjáték, H. Körösi Juci 30 éves jubileumi estje. Bérleten kívül. Sorozat szám 190.

Kedd este fél 9 órakor: Csárdáskirályné. (B).

Szerda este fél 9 órakor: Király, H. Körösi Juci felleptével C bérlet.

Csütörtök este fél 9 órakor: Ij. Csokonai, komédia (A).

Péntek este: Román előadás. Szombat délután fél 4 órakor: Csókos asszony, Lendvai Böske, a szatmári színház tagjának vendégfelleptével.

Szombat este fél 9 órakor: Nem nőülök. Harmath Jolán, az aradi színház tagjának vendégfelleptével (C).

Vasárnap délután fél 3 órakor: Nótás kapitány.

Vasárnap délután fél 6 órakor: Második nászéjszaka.

Vasárnap este fél 9 órakor: Piros bugyelláris, Szentgyörgyi István vendégfelleptével.

— Az esti előadások mindennap fél 9 órakor kezdődnek.

— Holnap este a Csárdáskirályné lesz műsoron Zöldhelyi Annával B bérletben.

— A Király, másodszor. Szerdán este fél 9 órakor a Király című bájos vigjáték lesz műsoron a jubiléus H. Körösi Juci felleptével, hogy azok is megnézhessék, akik a mai jubiléus előadásra nem tudtak jegyhez jutni.

— Ij. Csokonai, bérletben. A nagyváradi származású Homonnai Albert pályanyertes darabja lesz műsoron csütörtökön este A bérletben. Ez a kitűnő komédia egyszerű magyar levegőjével és alakjaival annak idején nagy sikert aratott.

— Csókos asszony, Lendvai Böske felleptével. Mérsékelt helyárrakkal lesz műsoron szombaton délután fél 4 órakor a Csókos asszony című kitűnő operett, melyben vendégként fog fellépni Lendvai Böske, a szatmári színházi kitűnő művésznője.

— Nem nőülök, Harmath Jolán vendégfelleptével. Szombaton este fél 9 órakor a Nem nőülök kitűnő vigjáték újdonság hatodszor lesz műsoron. Szombaton Magda bájos szerepét Harmath Jolán, az aradi színház kitűnő művésznője fogja vendégként alakítani.

— A Nótás kapitány és a Második nászéjszaka, mérsékelt helyárrakkal. Vasárnap délután fél 3 órakor a Nótás kapitány operett lesz műsoron, míg délután fél 6 órakor a Második nászéjszaka bohózat újdonság ötödik alkalommal kerül előadásra.

— Piros bugyelláris, Szentgyörgyi István vendégfelleptével. A magyar színészet kitűnő atyja Szentgyörgyi István, vasárnap este újra vendége lesz a színháznak. Vasárnap este fél 9 órakor a Piros bugyelláris kitűnő népszínmű lesz műsoron a legjobb szereposztással és Szentgyörgyi István vendégfelleptével.

Különös panaszok a „szaladó” ember ellen

A szaladó embert, ha valaki nem tudná: Ferciga Istvánnak hívják. Háborús rokkant, aki egy gránát lecsapódása következtében sokkot kapott. A sokk sem tart örökre, tartják az orvosok, de ugylát-ezik Fercigan Istvánnak egészen más, — egészen egyéni véleménye van a sokkokra vonatkozólag. Ő ragaszkodik hozzá, mint a fegyveréhez a harcos katonára. Ebből él. Reszket minden tagja és ha elindul, a lábai rohamvást viszik a legközelebbi póznáig, vagy házfalig, ahol megpihenhet. Az emberek szívesen, meghatottságtól indítva, nyulnak a pénztárcájukba, hogy megválthassák mély részvétüket.

A rendőrség büntügyi osztályán ma két zenészmester jelent meg súlyos panaszokat hangoztatva a szaladó ember ellen. A két katonától tudhattuk meg, hogy Fercigan István a várban lakik két szobás lakásban, konkubinátusban egy nővel és eselédet is tart. A két szobához tartozó harmadikban lakik Parnuliseu Lucian zenészmester, míg a szomszéd lakásban Dinca Stefan zenészmester él családjával. Tulajdonképpen Dinca Stefan a panaszos. Kollégája csak azért jött vele a rendőrségre, hogy a szaladó ember életmódját kellő megvilágításba helyezze. Fercigan tehát igen jómódban él, az elhangzott kijelentések szerint átlag naponként 500—600 leit keres. Heti vásárkor még ennél is sokkal többet s ezért nem tartja érdemesnek, hogy a fáradságos, de tisztességesebb szűzteri iparját folytassa. Mert eredeti foglalkozása a cipészet. De a koldulás sokkal jobban jövedelmez. Olyan jól, hogy a szaladó ember gyakran jár déridős névnapokat, amikor katonazenészekkel játszat

magának a fülbe és gavalléros borraivalókat osztogat.

Ami pedig a szaladást illeti, erre vonatkozólag a két őrmester a legkategorikusabban kijelenti, hogy csak a nyilvánosság számára szalad Fercigan. De a szomszédok számára csak egy csöndes magánzó, aki ebédutáni sziesztája közben, hogy el ne zsibbadjanak a lábai, föl-alá sétálgat pipázgatva a szobájában. E mellett még gyújtót is aprít, ha kell stb.

Most pedig térjünk át a panasz-

ra. Fercigan és nője nem a legbarátságos viszonyban áll a szomszédokkal. Tegnap is nagy veszekedés riasztotta föl a várkörnyéki emberek nyugalmát. Dinca őrmester fiát fenyegette meg Fercigan valami pajkosságért s ebből keletkezett a nagyobb baj.

Fercigan egész stilszerűtlenül, mert hiszen odahaza volt — elkezdte kergetni az udvaron Dinca-nét és mikor utólréte, olyanokat ütött a szerencsétlen asszony háttára a botjával, hogy a vastag bot kettétört. Aztán, mint aki jól végezte dolgát, méltatlankodva besétált a lakásába.

A rendőrség a panasz ügyében megindította a vizsgálatot.

AZ ÜRÖGDI SZERELMI DRÁMA A TÖRVÉNYSZÉK ELŐTT

Ez év februárjában véres szerelmi dráma játszódott le a közeli Ürögden, amelynek szerencsétlen áldozata, Hurgoi János harminc éves gazdálkodó, pár napi szenvedés után meghalt. A véres eset részleteit annak idején közöltük. — Tripa Julianna ürögdi leány, aki négy esztendőn keresztül folytatott szerelmi viszonyt Hurgoi Jánossal, afeletti elkéserevésében, hogy kedvese el akarja őt hagyni, vadászfegyverből rálőtt. A fiatal leányt a gyilkosság elkövetése után letartóztatták és azóta vizsgálati fogságban ül.

Mára tüzte ki a törvényszék az ügy tárgyalását, a melyre számos tanút idéztek be. A tanúk sorában megjelent három-négy gazdaleány,

akik azt akarják igazolni, hogy többször megkérték Tripa Julianna kezét, azonban Hurgoi folyton azzal hitegette a leányt, hogy feleségül fogja venni.

A fejkendős egyszerű kartonruhás parasztleány értelmesen felel Szöllőssy Gyula dr. elnök kérdésére.

— Apátlan-anyátlan árva vagyok — mondja a szegény leány — és szerettem igazán, tiszta szívből azt a fiút...

— Akkor miért lőtte le? — kérdezi az elnök.

— Nem akarattal lőttem rá, véletlenül sült el a fegyver a kezemben!

— Szóval, nem ismeri be, hogy bűnös!

— Nem, mert nem akartam én az életét elvenni!

Elmondja ezután a megtört, megkínzott leány, hogy két év óta ismerte Hurgoit és viszonya volt vele.

— Hurgoi azt ígérte, hogy feleségül vesz — panaszolja a leány — már akkor megígérte, amikor szerelmünk kezdődött. Én hü voltam hozzá az első pillanattól fogva, mindig szerettem.

Azután annak a napnak a történetét mondja el, amelyen a tragédia történt.

— Hogyan került magához a fegyver? — kérdezi az elnök.

— Hurgoi azt mondta, hogy adjam ki neki a szobából, mert éjjel be akar menni Váradra a nővérehez.

Lapunk zártakor a tárgyalás tart.

Mindenféle kotta-ujdonságok, szakkönyvek, a legújabb szépirodalmi könyvek, divatlapok, gyermek, kézimunka és fehérnemű divatlapok állandóan nagy választékban a **Hegedüs Hírlapirodában.**

Vizumot utlevélre
Cetelen
458 a Hegedüs Hírlapirodába kérien

A lelkiismeret szava

Önként jelentkezett Budapesten egy asszony, aki március végén megölte a gyermekét.

— Saját tudósítónktól —

Budapestről jelentik:

A hetedik kerületi rendőrkapitányságon tegnap délelőtt egy fekete-fejkendős asszony jelentkezett és arra kérte az ügyeletes rendőrkapitányt, hogy

tartóztassa le, mert megölte gyermekét.

A kihallgatás során kiderült, hogy az asszony neve Demeter Mária Kajsza Istvánné és Pestújhelyen lakik. Az asszony, akit a múlt év februárjában elhagyta a férje, csakhamar közös háztartásra lépett egy másik férfival, akitől az idén februárban gyermeke született. Az asszony titokban akarta tartani a gyermek megszületését, hogy a falu ne tudja meg szünetét, miután azonban ez nem ment, elhatározta, hogy megöli a gyermeket.

Az asszony zokogva mondta el, hogy március 28-án

egy kórházi lepedőben megfojtotta a gyermeket,

akinek holttestét azután becsavarta a lepedőbe és még ugyanazon az éjszakán kivitte a falutól mintegy három kilométerre lévő temetőbe és egy sír mellett elásta. Azóta állandóan lelkiismeretfurdalásai voltak és ezért elhatározta, hogy meggyónja bűnét, de gyónás után sem könnyebbült meg és ezért a rendőrségre jött jelentkezni, hogy bűnhődjék, mert aludni sem tud.

Rendőri bizottság ment ki az asszonynyal a temetőbe, ahol

a megtört asszony maga mutatta meg azt a helyet, ahol a gyermekét elásta.

Néhány percnyi ásás után elő is került a kisgyermek cszilásban lekerül a kisgyermek cszilásban letörttatták.

NAGY ENDRE író, konferanszié egyetlen előadó-estje május 23-án, hétfőn a Kath. Körben. Jegyeket a Hegedüs Hírlapiroda árusít.

HÁZBÉRET.

Avram Jancu (Kossuth)-u. 16. számú ház november 1-től bérbeadatik a maga teljes egészében. Adók, taxák, a ház jókarbantartása, az udvar csatornázása, kikövezése s a tető rendbellozatala bérbevevők kötelessége lesz. Ajánlatok alulírt tulajdonoshoz május 29-ig adhatók be. Az ajánlatok közül tulajdonos legjobb belátása szerint szabadon választhat.

Evangélikus Egyház
Take Jonescu No 26.

Elsőrendű kivitelben saját hozott anyagból készit uri ruhákat

TÓBIÁS

Str. Victóriei (Colozsvári)-utca 91.
Jutányos árban

ELŐRAJZOLAS ENDLIZÉS
szépen és nagyon olcsón készit a

BERLIN-ben

Károly főherceg (Szilágyi D.)-u. 1.
GÉPAZSÜR GÉPHIMZÉS

Bőrgarnitúrák
hencserek, ruganyos matracok, hajlított garnitúrák kaphatók és jutányos árban megrendelhetők

Kovács

kárpitosnál
Aleea Romei (Deák F.-utca) 1.

MADAS

keresk. iroda. — Telefon 10—25.
Str. Alexandri (Teleki-utca) No. 2.
Nagyvárad Takarékpénztár épület. Vállal képviselőket. Közvetit

ingatlan

adás vételét

kölcsönök

betéltárazásra, kézizálogra, magánpénz kihelyezés. — Eladó HÁZAT okvetlen jelentse be. — Keresek megvételre MAGANHÁZAKAT.

Butorok

telhalmazott raktár miatt

óriási

árleszállítással

3479

Complett hálók 14.000, Telehálók 20.000 leitől a legjobb minőségben, vételkényyszer nélkül megtekinthető

Steinernél

Avram Jancu (Kossuth-utca Sas-palota pincéjében.

R elief, gobelin és kelmfestést vállalok. Sablonpapír nagy választékban Str. Caragiale (Nyárya-u.) 8. sz. alatt szemben a kapuval.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastagabb betű 8 lei. A legkisebb apróhirdetés (10 szóig) 40 lei. Alláskeresőknek 50% engedmény. »Cim a kiadóban« jeltzésére külön 10 lej fizetendő. Cimek után érdeklődők jegyezzék fel a hirdetés mellett álló kis számot és kérdezősködésnél hivatkozzanak arra

LEVELEZÉS

„VAMOS” jellegre levél van a Hegedüs hirlapirodában. Okvetlen vegye át. 782

Ki használjon Agi crém???

Kinek arcborán szeplők, kinek arcborán májfoltok, kinek arcborán bármily kiütések mutatkoznak. Mivel az

Agi crém

a legtekélyesebb szépitő szernek van elismerve biztos hatásánál fogva. Agi crém kapható mindenütt!

LAKÁS

KETTŐSZOBAS lakás butorral és teljes konyha berendezéssel átadó. Cim a kiadóban. 777

BUTOROZOTT szoba 1 vagy 2 fiatal embernek kiadó. Ferdinand király (Rákóczi) ut 7-e. 785

KIADÓ Olasziba 2 szoba, mellékhelyiségekből álló lakás. Igénylők irjanak pontos címmel a kiadóba. „Tiszta kis család” jellegre

EGY szoba butorral együtt olcsón átadó. Ertekezhetni déli 1—3-ig Vlahuta (Szent János) utca 60. szám.

TŐBB csinos egy ágyas butorozot szoba, központban azonnalra világítás, kiszolgálással együtt, havi 1500 leiert kiadó. Többbet „Metropol” szálloda portásánál.

ALKALMAZÁS

SEGÉDJEGYZŐ és kiségitő irnok kerestetik: Nőtlen, gyakorlott, józan életű, szorgalmas fiatal emberek, — akik románul is írásban is perfectek, — adják át fizetési igényeikkel ellátott ajánlatukat a Palace szálló nappali portásánál. — Javadalom: lakás, iütés, világítás, mosás és ágyneműn kívül teljes ellátás és készpénzfizetés megegyezés szerint. Az állások június hó 1-én elfoglalandók. 780

KAUCIÓVAL rendelkező, nős, fiatal, leépített tisztviselő, faszakmában jártas, bármilyen megfelelő állást keres, vidéken is. Cim a kiadóban. 779

GAZDASSZONY felvétetik a Palace étterembe, esetleg felirónónek. 778

Keresek

önálló kereskedőket, akik tüzlifacladással óhajtanak foglalkozni. Tőke nem feltétlenül szükséges. Telepet iparvágánnyal rendelkezésre bocsátok, tüzifa beszerzésről gondoskodom. Elérhető jövedelem havonta minimum 15—20.000 lei. Fontos, hogy az ajánlkozó nagy ismerettségel bíró, feltétlenül megbízható, elsőrangú munkeserő legyen. Jelentkezni Sánc-utca 16 délután 5—6-ig.

ES wird eine deutsches Freulein gesucht. Adresse Sonnenfeld gescheft. Avram Jancu (Kossuth) u. 1. 784

KERESÜNK jól bevezetett textil ügynököt és egy óvadékképes gyakorlott pénzbeszédőt. Kain Lajos és Tsa, Vitéz Mihály (Nagy-piac) tér 5. 783

ADÁS-VÉTEL

FORGALMAS helyen levő másodosztályú vendéglő, betegség miatt kiadó. Cim a kiadóban. 715

JÓKARBAN levő kerékpár eladó. Cimet Hegedüs hirlapirodába kérek. 775

RÖVID zongora bérbeadó. Oltenia (Csengeri) utca 13. 744

SUDERMANN: Kegyenc című könyvét megvételre keresem. Cim a Hegedüs hirlapirodában. 735

AKTATASKAT, bőröndöt legolcsóbban vásárolhat, Börármpar R. T. gyári lerakatában. Ferdinand király (Rákóczi) ut 5. 3202 2

Perzsa-szőnyegek

legfinomabb külföldi fonalak szőnyegek készítéséhez

Selyem fonál kgr. 600 lei
Imperial fonál fényes kgr. 500 lei
Vastag 4 szálás fonál kgr. 480 lei
Leszöví finom kgr. 500 lei
Felvető angol cérna kgr. 340 lei
Selyem felvető: 550 lei

Legolcsóbb

devásárlási forrás!

Székely-nél

Pictor Grigorescu-utca 4. szám 2383

ELADÓ vidéki városban vasutállomásnál motorral és aprítóval kitünően felszerelt és jól bevezetett tüzfatelep kelerészben vagy egészben. Cimet „Fatelep” jellegre a kiadóba. 781

ZONGORA, rövid és egy nagy ebédli szőnyeg sürgösen eladó. Rimanóczy-utca 1. I. emelet balra. 776

x Utlevél és vizumügyekben a Hegedüs Hirlapiroda mindenkinek szivesen szolgál felvilágosítással.

Eladom

az Averescu utcában ujonnan épült 5 szobás, hallos, alapincézett két utcára szoló teljesen modern magánházamat autogarageal,

Építési költsége 1.300.000 Lei
Ára 800.000 Lei
Azonnal elfoglalható

Ügynökök díjazva

Topsál Vilmos

Averescu-utca, a közkörházzal szemben nyitott új utca

INGATLAN

NILGESZTELEPEN bekerített házhoz 7000 vályoggal eladó Cim a kiadóban. 747

KÜLÖNFÉLÉK

ORTH. köser finom házikoszt, kihordásra kapható. Özv. Frenkelné, Mosoiu tábornok (Mezey Mihály) utca 10. ajtó 2. 786

NEM kell nagyon messze menni csak Horváthnéhoz menjünk bort inni. Tace Jonescu (Körös) utca 14. 3491

MOSAST, vasalást uriháznál vállalok. Szépen dolgozom. Piros Mariska, I. C. Bratianu (Szaniszló) utca 46. 776

Tolsztoj Leó

műveiből olvashatók

Kreutzer szonáta — — 1778
Népies elbeszélések — — 2168
Dolgozotok, amíg mécesetek ki nem alszik — — 1234
Feltámadás — — — 870
Hadsi Murát — — — 231
Háboru és béke I—III — 2302
Karenin Anna I—II. — 554
Ijlsc Iván halála — — 1172
Két huszár — — — 1176
Kozdokok — — — 614
Pénz átka — — — 2254
Sötetség országa — — 1852
Szevasztopol — — — 556

Bármelyik napon belatkozhat
Havi előfizetési díj 60 Lei
Betét 100 Lei
a Hegedüs Hirlapiroda Kölcsonkönyvtárban

Egy amerikai

Packard-autó

50 lóerős 200.000 leiert

egy amerikai

Sedan Rugby csukoll

24 lóerős kocs 150 000 leiert

egy angol

Wauxhall-autó

40 lóerős 150 000 leiert kedvező fizetési feltételek mellett Kalmán A. aradi Autó-Abteilung-jánál kapható. Mosse 3638

Alpaca kanál vagy villa 30—, kávéskanál 20.— lei.
Ezüst façon kanál v. villa 50—, patent kés 70.— lei.
„RECORD” extra nehéz főzőedények.
Épület és butorvasalások leszállított árakban

STERN vaskereskedő

Mihai Viteazul (Nagy-piac)-tér 2.
Telefon: 8—92 3400

Ruhákat fest, tisztit
Gallérokai legszebben mos, vasal

Szabó László

Take Jonescu (Körös-utca) 1.
Fiók: Bazárépület Bul. Reg. Ferdinand

Sonnenfeld Adolf rt. Oradea